



Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelman valmistelu

Kevät 2026

Tietoa Pohteesta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue vuonna 2026

Yksi Suomen 21:stä hyvinvointialueesta, jotka aloittivat toimintansa 1.1.2023. Pohde on pinta-alaltaan yksi laajimmista hyvinvointialueista.

Alueella yhdistyi...



...19 sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiota ja 2 pelastuslaitosta.

Rakennamme maailman älykkäintä yliopistosairaala...



...palvelemaan alueen asukkaita ja koko Pohjois-Suomea.



Alueellamme on
noin 418 000 asukasta ja
meillä työskentelee
yli 18 000 ammattilaista.

Pohde järjestää Pohjois-Pohjanmaalla...



perus-
terveydenhuollon,



erikois-
sairaanhoidon,



sosiaali-
huollon ja



pelastustoimen
palvelut.

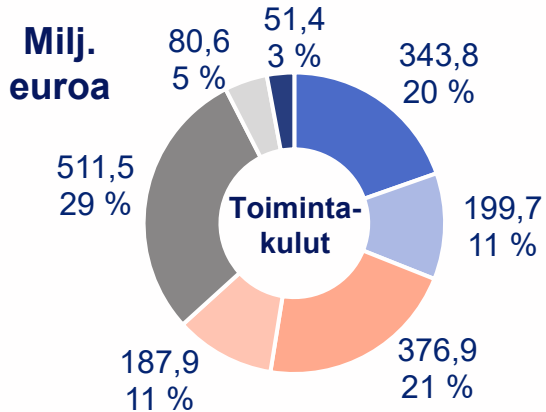


Pohteen tilinpäätöksen tunnuslukuja vuonna 2025

Henkilöstömäärä
18 222



Pohteen alueen
asukasluku
418 130






- Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS psykiatria
- Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut
- Ikäihmisten palvelut
- Vammaispalvelut
- OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito
- Sairaanhoidolliset palvelut
- Kuntoutuspalvelut

Tilikauden ylijäämä
57,3 milj. €
(TP 2024: tilikauden alijäämä 50,7 milj. €)




Kertynyt alijäämä
68,6 milj. €


Huomioiden taseessa olevan poistoeron.
(TP 2024: kertynyt alijäämä 124,4 milj. €)

Investoinnit
92,7 milj. €
(TP 2024: 144,5 milj. €)

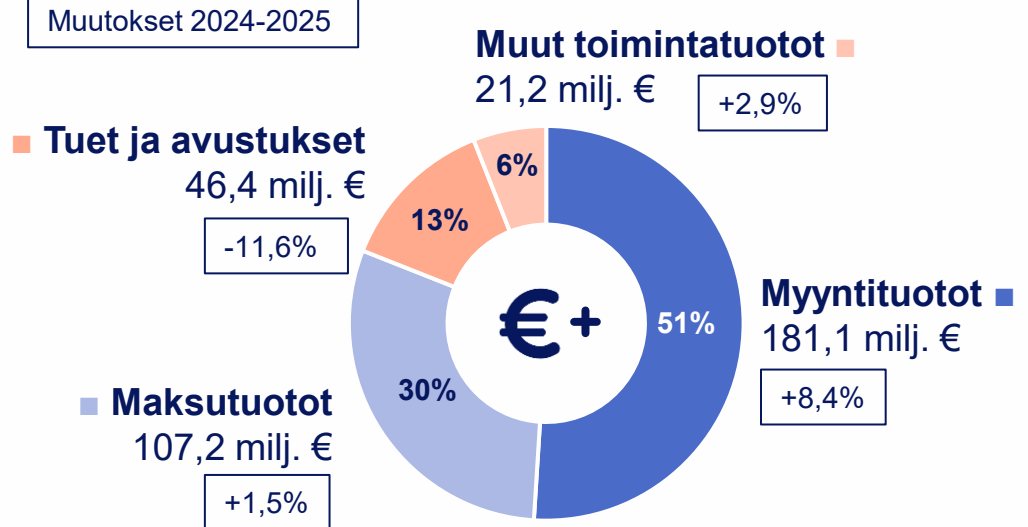
Lainakanta
959,8 milj. €
(TP 2024: 945,1 milj. €)



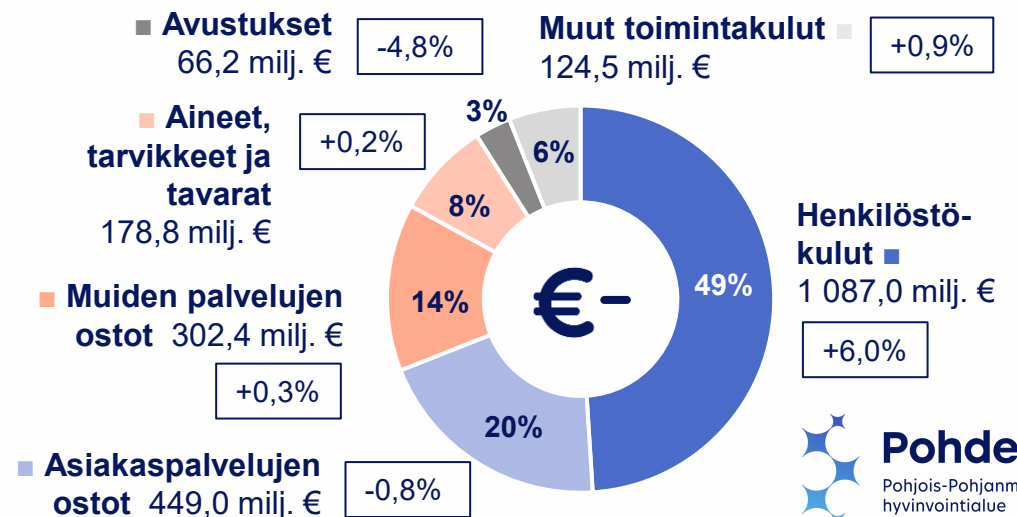
Toimintakate
1,848 mrd. €
kasvua +2,6% (TP 2024: 1,802 mrd. €)



Toimintatuotot v. 2025 yht. **360,0** miljoonaa €
(sis. valmistus omaan käyttöön) kasvua +3,1%



Toimintakulut v. 2025 yht. **2,21** miljardia €
kasvua +2,8%



Pohteen tilinpäätöksen tunnuslukuja vuonna 2025

Hoitotakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa:



Perusterveydenhuollon hoitotakuu

Yli 23 v.

99%*

Parantunut
(TP 2024: 98%)

Alle 23 v.

96%*

Parantunut
(TP 2024: 94%)



Suun terveydenhuollon hoitotakuu

Yli 23 v.

92%*

Heikentynyt
(TP 2024: 97%)

Alle 23 v.

99%*

Parantunut
(TP 2024: 96%)



Erikoissairaanhoidon hoitotakuu

78%*/**

Parantunut
(TP 2024: 74%)



Alle 23 v. lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen hoitotakuu

83%*/**

Parantunut
(TP 2024: 70%)

* Tiedon kattavuudessa ja laadussa vaihtelua. Tarkemmat tiedot toimintakertomuksessa.

** Virallisissa tiedoissa ilmoitetaan hoitotakuun ylittäneiden osuus.

Digitaalinen sote-keskus:



Vuoden lopussa digitaalinen sote-keskus kattaa lähes koko Pohteen alueen.

98,8%

Pohteen väestöstä
(TP 2024: 80,6%)



Digitaalisen sote-keskuksen avosairaanhoidon palveluissa asiointien asiakkaiden osuus digitaalisen sote-keskuksen toiminta-alueen kaikista avosairaanhoidon käynneistä

38,0%

87 333 asiakasta
(TP 2024: 33,3%,
65 218 asiakasta)



Etäasiointeja 273 417

(TP 2024: 169 606)

16,4% avosairaanhoidon kaikista toiminta-alueen sote-keskusten kontakteista
(TP 2024: 14,4%)

Keskimääräinen palveluihin pääsyaika 3 kk kuluessa:



lääkkäiden ympärivuorokautinen palveluasuminen

51 vrk

Parantunut (TP 2024: 68 vrk)



Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen

(ajalta 4-9/2025)

77%

Heikentynyt (TP 2024: 81%)



Vammaispalveluissa palvelutarpeen arviointien valmistuminen asian vireilletulosta

(ajalta 10-12/2025)

90 %

Ei vertailutietoa vuoteen 2024



Asiakastyytyväisyyden

NPS 57

erinomainen

(TP 2024: NPS 50)



Tehtävämäärät:



Pelastustoimi

6 817 tehtävää

Kasvanut (TP 2024: 6 630 tehtävää)



Ensihoito

68 883 tehtävää

Vähentynyt (TP 2024: 70 382 tehtävää)

Pohteen asukkaiden hyvinvointi ja palvelutarpeet

Pohjoispohjalaisten hyvinvoinnissa on ollut paljon hyvää kehitystä vuosina 2022-2025

Lapsilla ja nuorilla hyvää kehitystä terveydessä, fyysisessä toimintakyvyssä ja lähisuhteiden turvallisuudessa. Alkoholin käyttö on matalalla tasolla ja laskusuunnassa edelleen. (1)

- Neljäs- ja viidesluokkalaisten kouluinnostus on noussut.
- Opettajat lisääntyvissä määrin kiinnostuneita nuorten kuulumisista
- Terveystilan kokemus parantunut, positiivisen mielenterveyden kokemisessa pientä kehitystä
- Tervehampaisten 12-vuotiaiden määrä on kasvanut.
- Alkoholia käyttävien nuorten osuus on laskenut ja humalahakuinen juominen on vähentynyt.
- Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn Move!-mittauksissa positiivinen kehitys viimeisen neljän vuoden ajan.
- Lasten ja nuorten joutuminen vanhempien fyysisen väkivallan uhriksi on laskusuunnassa.
- Lukiolaisten ja ammattikoululaisten välillä edelleen hyvinvointieroja, mutta moni myönteinen kehitys koskee sekä lukiolaisia että ammattikoululaisia.

Työikäisillä hyvää kehitystä elämänlaadussa, liikkumisessa ja työkyvyssä (2)

- Kokemus elämänlaadusta on noussut.
- Työkyvyttömyysindeksissä pientä positiivista kehitystä. Yhä useampi työikäinen uskoo jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka.
- Liian vähän liikkuvien osuus vähentynyt keskitason ja korkean koulutuksen saaneilla.

Ikäihmisillä hyvää kehitystä kaatumisten ja putoamisten vähenemisessä, turvallisuuden kokemuksessa ja miesten elämänlaadussa (2)

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot ikäihmisillä ovat laskussa.
- Kokemus päivittäisestä turvallisuudesta on hieman parantunut.
- Miesten koettu elämänlaatu on noussut.

Millaisia hyvinvointieroja Pohjois-Pohjanmaalla on?

Sukupuolten väliset erot lapsuudessa poikien eduksi



Työikäisten naisten elintavat miehiä paremmalla tasolla



Ikäihmisillä sukupuolieroja sekä miesten että naisten eduksi



Työttömyys kasvattaa hyvinvointieroja



Lukiolaisilla ja ammattikoulujen opiskelijoilla hyvinvointieroja molempien eduksi



Matala koulutus- ja tulotaso altistavat merkittäville hyvinvointihuolille ja ennenaikaisille kuolemille



Keskitason koulutuksen saaneet voivat paremmin



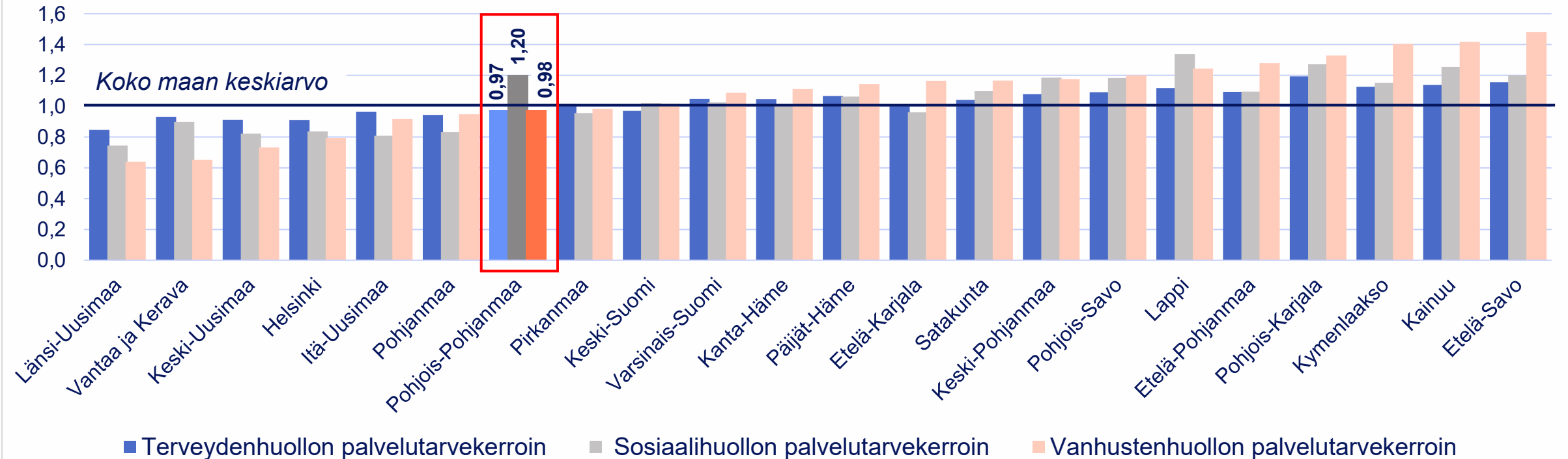
Miehillä paljon enemmän ennenaikaisia kuolemia – onneksi ennenaikaiset kuolemat ovat laskusuunnassa



Palvelutarpeet vaihtelevat eri hyvinvointialueilla

Pohteella erityisesti **sosiaalihuollon palvelutarpeet** ovat maan keskitasoa korkeammat. **Terveystarpeet ja vanhustenhuollon palvelutarpeet** ovat lähellä maan keskitasoa. Hyvinvointialueiden rahoituksesta yli 80 % perustuu väestön palvelutarpeisiin.

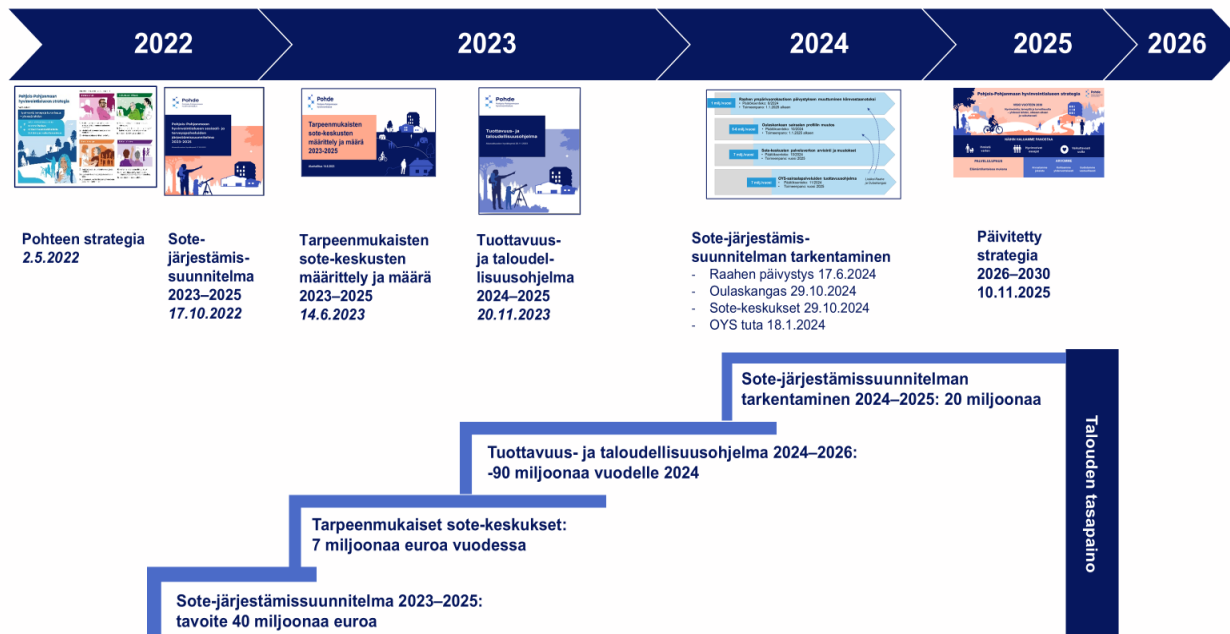
Vuoden 2026 rahoituslaskemissa käytetyt palvelutarvekertoimet hyvinvointialueittain



**Pohteen ensimmäinen
sosiaali- ja terveyspalvelujen
järjestämissuunnitelma oli laadittu
vuosille 2023-2025**

Pohteen ensimmäinen sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelma oli laadittu vuosille 2023-2025

Hyvinvointialueen strateginen ohjaus 2023-2025



Sote-järjestämissuunnitelman näkökulmat



2022

2023

2024

2025

2026

Aluevaltuusto 17.10.2022: Sote-järjestämissuunnitelma 2023-2025, talouden sopeutusta toteutui **v. 2023 n. 20-25 milj.**

Aluevaltuusto 20.11.2023: Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys 2024-2026, sopeutusta toteutui **v. 2024 n. 56 milj.**

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys, sopeutusta toteutui **v. 2025 n. 50 milj.**

Talousarviossa sopeutustoimia **vuodelle 2026 n. 54 milj.**

Talouden tasapainotusohjelmat Pohteella osana sote-järjestämissuunnitelmaa

Miten Pohteen sosiaali- ja terveystalveluja on kehitetty?

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuvaa tukea ja palveluja on vahvistettu



Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on panostettu mielenterveyspalveluihin, lastensuojelua tarvitsevien palveluihin ja perhekeskustoimintaan.



Aikuisten mielenterveyden hoitopolkuja ja palveluja on kehitetty, ohjautumista päihdepalveluihin on yhdenmukaistettu ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoitoa on vahvistettu.



Ikäihmisten kotona asumista, toimintakykyä ja itsenäistä elämistä vahvistettiin uudistamalla palvelurakenteita ja kehittämällä palveluja, sekä varmistamalla palvelujen yhdenvertainen saatavuus.



Vammaisten henkilöiden palvelujen saatavuutta yhdenvertaisesti sekä palveluihin pääsyä on edistetty. Asumisen palvelujen palvelurakennetta on monipuolistettu vastaamaan asiakkaiden palvelutarvetta.

Sosiaali- ja terveyskeskusten palveluja on uudistettu



Sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkosta on uudistettu. Hoidon saatavuutta ja saavutettavuutta on parannettu. Digitaalinen sote-keskus on otettu käyttöön lähes koko Pohteen alueella (98,8 %). Suun terveydenhuollossa on pilotoitu liikkuvaa yksikköä.

Hyvinvointialueen yhteisiä palveluja on lisätty



Päivystys- ja sairaalaverkkoa on uudistettu. Toiminta yliopistollisen sairaalan uusissa rakennuksissa (A, B, F) on käynnistetty. Toimintaa ja tuottavuutta on tehostettu. Sairaalan ja akuuttiosastojen sairaansijoja on vähennetty esimerkiksi kotisairaalan laajentumisen sekä arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkojen lisäämisen mahdollistamana. Kuntoutuspalveluja on kehitetty ja perustason ja erikoissairaanhoidon kuntoutusta on selkeytetty. Ensihoidossa on tiivistetty yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Sairaanhoidollisia palveluja on yhteensovitettu ja keskitetty.

Yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden kanssa on tiivistetty (YTA-alue)



YTA-sopimus on hyväksytty vuonna 2022 ja uusi sopimus on valmistelussa. YTA-alueen varautumisen ohjausryhmä on perustettu keväällä 2023 ja YTA-tasoisien valmiussuunnitelmien laatiminen on käynnissä. YTA-kehittämishankkeessa on kartoitettu mahdollisuuksia yhteistyöhön ja edistetty yhteistyötä.

Näiden palveluiden kehittämistä jatketaan



Esimerkkejä nykyisin kotiin annettavista ja arkiympäristön palveluista

Lapsille ja nuorille

Perhetyö ja kotiin annettava perhekuntoutus

Perhevalmennus ja etävanhemmuusryhmät

Ohjaajapalvelut, sosiaalinen kuntoutus

Työttömien terveystarkastukset

Työikäisille

Opiskeluhuollon palvelut

Lapsiperheiden kotipalvelu

Tukiperheet ja tukihenkilö

Kaikille väestöryhmille

Viranomaistyö, asiakas- ja palveluohjaus

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Kotihoito Kotikuntoutus Kotisairaala

Omais- ja perhehoito

Kotas-keskus ja etälääketieteen tuen keskus

Taloudellinen tuki

Liikkumisen tuki

Avustajapalvelut

Turva-
auttamispalvelu

Mielenterveyden ensilinjan puhelinpalvelu

Digitaalinen sote-keskus ja OmaPohde

Omaolon oirearviot ja hyvinvointitarkastukset

Etävastaanotot ja etäelintapaohjaus

Päivystysapu

Digitaaliset hoitopolut

Avosairaanhoidon vastaanottojen ja suun terveydenhuollon puhelinpalvelut

Mielenterveyschat ja sähköinen arviointi ja digitaalinen psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto

Sosiaalihuoltolain mukaiset tukipalvelut

Vammaisille

Liikkumisen tuki

Lyhytaikainen huolenpito

Henkilökohtainen apu

Työ- ja päivätoiminta

Asumisen tuki

Esteettömän asumisen tuki

Asumispalvelut

Tuettu asuminen

Yhteisöllinen ja ympärivuorokautinen asuminen

Asumiskuntoutus

Ikäihmisille

Kuntouttava päivätoiminta

Ikäneuvola

Hyvinvointiteknologia-
ratkaisut

Yhteisiä palveluja Pohteella

Mitä ovat yhteiset palvelut?

- Koko Pohteen yhteisiä palveluja.
- Tuotetaan pääosin yhteisillä toimintamalleilla joko yhdessä tai useammassa toimipisteessä.
- Liikkuvat ja sähköiset palvelut tukevat yhteisiä palveluja.
- Tavoitteena osaamisen varmistaminen sekä palvelujen yhdenvertaisuus ja laatu.

Esimerkkejä yhteisistä palveluista Pohteella

- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Vuodeosasto- ja akuuttihoitoon palvelut
- Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden palvelut
- Päivystyspalvelut
- Ensihoidon palvelut
- Lastensuojelun laitoshoidon palvelut
- Osa kuntoutus- ja apuvälinepalveluista
- Kehitysvammaisten vaativat erityispalvelut (Konsti)
- Osa diagnostisista palveluista



Palveluiden yhteensovittaminen – sujuvampaa palvelua asiakkaille

Esimerkkejä palvelujen sujuvuuden kehittamisestä Pohteella

- Lapset, nuoret ja perheet saavat tarvittavat sosiaalipalvelut ja mielenterveyspalvelut yhden yhteydenoton kautta.
- Lasten ja nuorten perustason ja erityistason psykiatristen palveluissa tehdään tiivistä yhteistyötä.
- OmaPohdetta on kehitetty, ja esimerkiksi paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat saavat apua sen kautta paremmin eri ammattilaisten yhteistyönä.
- Hoitoon ohjautumisen toimintamalleja on kehitetty: asiakas voi siirtyä vastaanotoilta ja hoidon tarpeen arvioinnista suoraan mielenterveys- ja päihdepalveluihin sekä fysioterapiaan.
- Omaishoidon, perhehoidon ja henkilökohtaisen avun keskus on toiminnassa.
- Akuuttihoito- ja palveluketjua ja siihen liittyvää yhteistyötä on kehitetty.
- Vammaisten henkilöiden monialaista yhteistyötä sisältäviä palveluja ja palveluketjuja on kehitetty.



Näin haluamme kehittää palvelujen sujuvuutta

- Annamme perheille tukea ajoissa yhdestä paikasta. Palvelut toimivat yhdessä, ja perhe ohjataan nopeasti oikean avun piiriin.
- Tuomme tukea enemmän kotiin ja arjen ympäristöön.
- Lisäämme digipalveluja ja yhteistyötä, jotta ei tarvitse asioida useassa eri paikassa.
- Tuemme asiakkaiden kotona selviytymistä kotihoidon palveluita, kuten kotikuntoutusta ja apuvälineitä sekä sairaanhoidollista ja lääketieteellistä tukea parantamalla.
- Tuemme mielenterveysasiakkaiden arkea kotona sairaalasta kotiutumisen ja muun hoidon jälkeen.
- Paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat saavat apua eri ammattilaisten yhteistyönä myös digitaalisten palvelujen avulla.
- Järjestämme akuuttihoitoa potilaan kotiin kotisairaalan turvin aina kun se on mahdollista.
- Tavoittelemme akuuttihoitoon palveluiden sijoittumisessa sitä, että ne vastaavat entistä paremmin väestön alueellista jakautumista ja palvelutarvetta.
- Hyödynnämme toiminnanohjausjärjestelmiä palveluiden yhteensovittamisessa.



**Miten Pohteen asiakkaat ovat
kokeneet sosiaali- ja
terveyspalvelut?**

Pohteen asiakaskokemus 2025

NPS-kehitys vuonna 2025



- Asiakas kohdataan hyvin kaikissa palveluissa
- Yhteydenotto on asiakkaalle helppoa
- Viestintä asiakkaalle on selkeää ja ymmärrettävää
- Palvelut toimivat yhteen ja ovat selkeitä asiakkaalle
- Palveluihin saa yhteyden oikea-aikaisesti
- Asiakaspalautetta hyödynnetään systemaattisesti
- Asiakkaat otetaan mukaan palvelujen kehittämiseen

Näin parannamme asiakaskokemusta, luottamusta palveluihin ja palvelujen yhteensovittamista

34 321
asiakaspalautetta

NPS 57

Suosittelijat 73 %
Passiiviset 11 %
Arvostelijat 16 %

Kiitosta

(66 % avoimesta palautteesta)
Hoidon laatu, ammattitaitoinen ja arvostava henkilökunta

Kehittävää

(29 % avoimesta palautteesta)
Palveluihin pääsy, jonot, kohtaaminen, tiedonkulku ja viestintä



Uuden sosiaali- ja terveys- palvelujen järjestämissuunnitelman lähtökohdat ja talouden tilannekuva

Pohteen päivitetty strategia on hyväksytty aluevaltuustossa marraskuussa 2025

Pohteen strategian palvelulupaus on **”Tukenasi, kun sitä tarvitset”**.

Strategiassa on määritelty painopisteet, joissa Pohteella on tärkeää onnistua:

Ihmistä varten
Hyvinvoivat osaajat
Vaikuttavasti uutta



Lähtökohdat järjestämissuunnitelman tavoitteille ja toimenpiteille

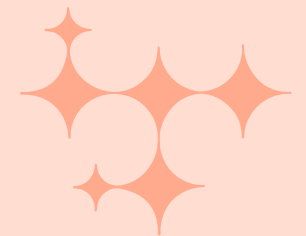
- Sote-järjestämissuunnitelmassa kuvataan tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka toteuttavat hyvinvointialuestrategiaa.
- Sote-järjestämissuunnitelmassa painottuvat erityisesti strategian painopiste **ihmistä varten** sekä tasapainoisen talouden varmistaminen.
- Keskiössä ovat asiakaslähtöiset, yhteensovitetut sosiaali- ja terveyspalvelut sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.
- Järjestämissuunnitelmassa otetaan kantaa palveluverkoston, palvelujen järjestämistapaan*, kiinteistöjen uudistamisen tarpeisiin sekä kehitettäviin sähköisiin ja liikkuviin palveluihin.

**Järjestämistapa kuvaa sitä, antaako palvelun Pohde vai sen valitsema yritys. Asiakas voi myös ostaa palvelua palvelusetelillä Pohteen kumppaniyritykseltä.*



Sote-järjestämssuunnitelman toimenpiteet toteutetaan vaiheittain

- Vuosina 2027-2028
- Vuosina 2029-2030
- Näin voidaan huomioida paremmin muutokset toimintaympäristössä.



**Miten hyvinvoinnin ja terveyden
edistäminen toteutuu sosiaali- ja
terveyspalveluissa?**

Ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin edistäminen tarkoittavat hyvien asioiden vahvistamista ja hyvinvointihuolien ehkäisyä

Hyvinvoinnin edistäminen = vahvistamme sitä, mikä on hyvää

Vahvistamme asioita, jotka ovat hyvin tai auttavat jaksamaan:

- esim. perhe, läheiset ihmiset

Pidämme kiinni asioista, joissa olemme Suomen parhaimpia alueita:

- esim. liikkuminen

Tuemme käynnissä olevaa hyvää kehitystä:

- esim. lasten ja nuorten terveys ja fyysinen toimintakyky

Ennaltaehkäisy = vähennämme hyvinvointihuolia

Vahvistamme asioita, jotka auttavat vähentämään suurimpia hyvinvointihuolia:

- esim. yhteisöllisyys, mielen hyvinvointi, turvallinen arki ja hyvät arjen rutiinit

Korjaava toiminta

Kaikkia hyvinvointihuolia ei voida ennaltaehkäistä. Siksi tarvitsemme korjaavaa toimintaa, jota on esimerkiksi sosiaalityö, erikoissairaanhoido ja pelastustoiminta. Myös korjaavassa toiminnassa tehdään ennaltaehkäisyä ja hyvinvoinnin edistämistä.

Hyvinvointihuolet aiheuttavat asukkaille merkittävää haittaa ja kuormitusta. Lisäksi ne aiheuttavat Pohjois-Pohjanmaalla satojen miljoonien eurojen yhteiskunnalliset kustannukset.

Sote-järjestämissuunnitelmassa otetaan kantaa siihen, mihin keskitymme hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sote-palveluissa.

Valtio kannustaa hyvinvointialueita ennaltaehkäisevään toimintaan hyte-kertoimella

Ennaltaehkäisevä toiminta, johon valtio kannustaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) kertoimen avulla

Tuen tarpeen selvitys,
jos nelivuotias tai
kahdeksaluokkalainen
ei käy terveystarkastuksessa

Lasten tuhkarokko-
vihurirokko-sikotauti-
rokotukset

18-24-vuotiaiden
syrjäytymisen ehkäisy

Mielenterveyden
häiriöiden ehkäisy
18-34-vuotiailla

Työttömien
terveystarkastukset

Toimeentulotukea
pitkäaikaisesti
tarvitsevien 25-64-
vuotiaiden huomiointi

Elintapaneuvonta alle
65-vuotiaille, joilla on
riski sairastua tyypin 2
diabetekseen

Alkoholinkäytön
lyhytneuvonta aikuisille,
joilla juomiseen liittyy
haitta tai haittariski

Ikäihmisten
kaatumisten ehkäisy

Vammojen ja
myrkytysten ehkäisy



Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkostoon järjestämissuunnitelmassa?

Miten keskeiset näkemykset on valmisteltu?

- Sote-järjestämissuunnitelman valmistelua ohjaa Pohteen tulevaisuuslautakunta.
- Toimialueittain tai palvelukokonaisuuksittain tulevaisuuslautakunnassa ja aluevaltuuston seminaareissa keväällä 2026 käsitellyt järjestämissuunnitelmat ovat pohjana Pohteen sote-järjestämissuunnitelman päivittämiselle.
- Valmistelun taustalla ovat vuosien 2023–2025 sote-järjestämissuunnitelma sekä keskeiset päätetyt strategiset linjaukset.
- Järjestämissuunnitelma sisältää kokonaisuuksia, joihin tarvitaan uusia linjauksia ja päätöksiä.



Kaikkia väestöryhmiä koskevat palvelut

- Vahvistetaan perhehoitoa lasten ja perheiden palveluissa sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluissa.
- Omaishoidon vapaiden toteuttamistapojen vaihtoehtoja lisätään.
- Kotikuntoutusta vahvistetaan erityisesti Rannikon (Kalajoki, Merijärvi, Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki) alueella. Alueella kotikuntoutuksen osuus on muita alueita matalampi.
- Kotisairaaloimintaa vahvistetaan erityisesti Oulu-Lakeus-alueella (Kempele, Tyrnävä, Muhos, Liminka, Lumijoki, Hailuoto). Kotisairaalahoidon mahdollisuudet ovat alueella suurimmat.
- Siikalatvan ulkoistussopimus päättyy 31.12.2026.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkostoon järjestämissuunnitelmassa?

Kotiin annettavat ja arkiympäristön palvelut kaikille väestöryhmille

Lasten ja nuorten palvelut

- Vahvistetaan ja kehitetään Pohteen omaa palvelutuotantoa esimerkiksi tehostetussa perhetyössä, tukihenkilötyössä ja perhehoidossa.
- Lisätään lastensuojelun laitoshoidon omia yksiköitä.
- Jatketaan ennaltaehkäisevien ja kotiin annettavien palveluiden painottamista sekä yhden yhteydenoton toimintamallia tiiviissä yhteistyössä eri alojen ammattilaisten kanssa asiakkaan hyväksi.
- Siirrytään lapsiperheiden kotipalvelussa tulosidonnaisesta asiakasmaksusta kiinteään asiakasmaksuun. Selvitetään maksuttomuuden mahdollisuutta.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkoston järjestämissuunnitelmassa?

Kotiin annettavat ja arkiympäristön palvelut lapsille ja nuorille

Ikäihmisten palvelut

- Kotihoidon kehittämistä jatketaan ja etäkotihoitoa vahvistetaan.
- Kotona asumisen tuen palveluita tuotetaan ensisijaisesti ostopalveluna tai palvelusetelillä.
- Ikäihmisten yhteisöllistä asumista lisätään ostopalvelua hyödyntäen. Omaa palvelutuotantoa vahvistetaan Rannikon ja Oulun alueella.
- Perusteet ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvolle tarkastellaan ja uudistetaan.
- Palvelujen peittävyttä (kotihoito, yhteisöllinen asuminen, ympärivuorokautinen asuminen) tarkastellaan suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin ja yli 80-vuotiaisiin nähden.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkoston järjestämissuunnitelmassa?

Kotiin annettavat ja arkiympäristön palvelut ikäihmisille

Vammaisten palvelut

- Asumispalveluja ja päiväaikaista toimintaa toteutetaan alueellisesti. Toteuttamisessa huomioidaan alueen asiakkaiden palvelutarpeet ja yksiköiden kustannustehokkuus.
- Omaa palvelutuotantoa vahvistetaan asumisen palveluissa.
- Etä-, digi- ja jalkautuvilla palveluilla täydennetään päiväaikaisen toiminnan lähipalveluja.
- Lyhytaikaista huolenpitoa, sisältäen myös omaishoidon tuen vapaat, järjestetään viikon jokaisena päivänä.
- Osavuorokautista lyhytaikaista huolenpitoa kehitetään vastaamaan perheiden tarpeita.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkoston järjestämisen suunnitelmassa?

Kotiin annettavat ja arkiympäristön palvelut vammaisille

Alueellisuus

= palvelujen järjestämistä tarkastellaan laajempuna kokonaisuutena, ei kuntapohjaisesti.

Mielenterveys- ja päihdeasumista tarvitsevat asiakkaat

- Omia asumispalveluyksiköitä lisätään alueellinen näkökulma huomioiden.
- Kehitetään välivuokrauksen toimintamallia. Välivuokrauksessa Pohde vuokraa asunnot, ja vuokraa ne edelleen niitä tarvitsevalle.
- Asunnottomien palvelukeskuksen toimintaa kehitetään ja kartoitetaan vaihtoehtoisia tuotantotapoja.
- Tavoitellaan asunnottomuuden poistamista (hanke 6/2027 saakka).
- Kehitetään omassa tuotannossa asumisen tuen kotiin annettavia palveluita, työ- ja päivätoimintaa sekä ryhmätoimintaa

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkostoon järjestämissuunnitelmassa?

Kotiin annettavat ja arkiympäristön palvelut mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakkaille

Sosiaali- ja terveyskeskusten palvelut

- Vahvistetaan omaa toimintaa ja jaetaan resursseja alueella tasaisemmin.
- Pilotoidaan ammatinharjoittajamallia.
- Palveluseteli:
 - Jalkahoidossa otettaisiin käyttöön palveluseteli.
 - Suun terveydenhuollossa selvitetään palvelusetelin laajempaa käyttöönottoa.
- Selvitetään liikkuvien palveluiden hyödyntämistä laajemmin näytteenotossa, kuvantamisessa ja neuvolapalveluissa.
- Arvioidaan vaihtoehtoja Kaakkurin, Kempeleen ja Oulunsalon tilahaasteiden ratkaisemiseksi.
- Arvioidaan kuntoutuspalveluiden palveluvalikoimaa sote-keskuksissa.
- Siikalatvan ulkoistussopimus päättyy 31.12.2026. Sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelut siirtyvät Pohteen toiminnaksi.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkoston järjestämisen suunnitelmassa?

Sosiaali- ja terveyskeskusten palvelut

Pohteen yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut tuotetaan yhteisillä toimintamalleilla joko yhdessä tai useammassa toimipisteessä. Liikkuvat ja sähköiset palvelut tukevat yhteisiä palveluja. Yhteisissä palveluissa tavoitteena osaamisen varmistaminen sekä palvelujen yhdenvertaisuus ja laatu.

- Tarkastellaan akuuttiosasto- ja kuntoutusyksiköiden alueellista paikkatarvetta ja resursseja huomioiden väestöpohja ja sairastuvuus.
- Varmistetaan erikoissairaanhoidon hoitopääsy lakisääteisessä ajassa. Hyödynnetään tarvittaessa monituottajuutta.
- Tarkastellaan Raahen kipupoliklinikan toiminnan siirtymistä OYSiin.
- Tarkastellaan apuvälinepisteiden toimintaa ja sijaintia.
- Linjataan Oulaskankaan leikkaustoiminnan jatkosta ja Oulaskankaan profiilista.
- Lisätään lastensuojelun laitos- ja perhehoidon omaa tuotantoa.

Millaisia muutoksia tarvitsemme palveluihin ja palveluverkoston järjestämissuunnitelmassa?

Pohteen yhteiset palvelut

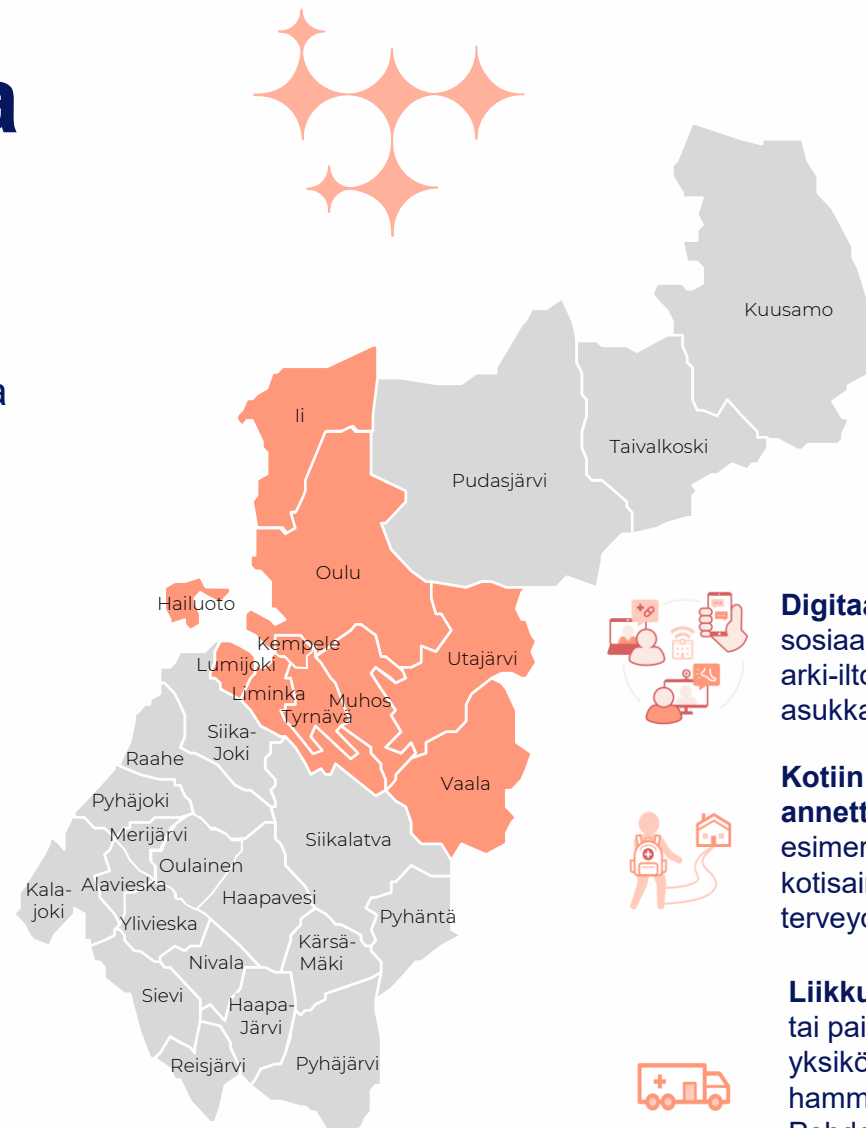
Palveluja Oulun seudulla

Nostoja palveluista tällä hetkellä

- Sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluja saa omassa kotikunnassa tai lähikunnassa.
- Kuntoutusyksiköt palvelevat lissä, Oulussa ja Tyrnävällä ja akuuttiosastot Kempeleessä, Limingassa, Muhoksella ja Utajärvellä.
- Kotisairaala toimii kaikissa kunnissa.
- Ikäihmiset saavat kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja omassa kotikunnassa.
- Vammaiset henkilöt saavat kotiin vietäviä palveluja omassa kotikunnassa.
- Kuntoutuksen palveluja tarjotaan tarpeen mukaan osana eri palveluja.

Suunniteltuja muutoksia palveluihin

- Vaihtoehtoja Kaakkurin, Kempeleen ja Oulunsalon tilahaasteiden ratkaisemiseksi arvioidaan.
- Kotisairaaloimintaa vahvistetaan erityisesti Oulussa, Kempeleessä, Tyrnävällä, Muhoksella, Limingassa, Lumijoella ja Hailuodossa.
- Yhteisöllistä asumista lisätään.
- Tavoittelemme akuuttihoitojen palveluiden sijoittumisessa sitä, että ne vastaavat entistä paremmin väestön alueellista jakautumista ja palvelutarvetta.



Digitaalinen sote-keskus tarjoaa sosiaali- ja terveyspalveluja arkisin, arki-iltoina ja viikonloppuisin kaikille asukkaille.



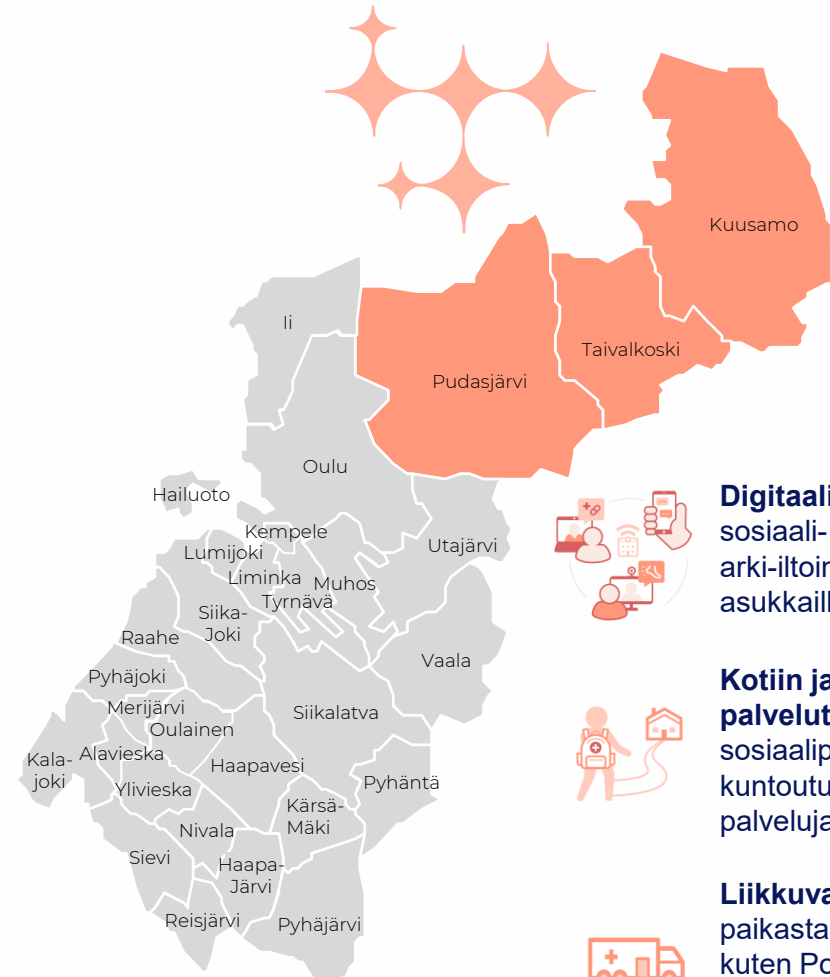
Kotiin ja arkiympäristöön annettavat palvelut sisältävät esimerkiksi sosiaalipalveluja sekä kotisairaalan, kuntoutuksen ja suun terveydenhuollon palveluja.



Liikkuvat palvelut ovat siirrettäviä tai paikasta toiseen siirtyviä yksiköitä. Esimerkiksi liikkuvaa hammahuollon yksikköä Pohdentia on hyödynnetty Vaalassa, Yli-lisää ja Ylikiimingissä.

Palveluja Koillismaan alueella

- Sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluja saa omassa kotikunnassa tai lähikunnassa.
- Kuntoutusyksikkö palvelee Taivalkoskella ja Kuusamossa sekä akuuttiosasto Pudasjärvellä ja Kuusamossa. Myös Oulussa on kuntoutus- ja akuuttiosastoja.
- Kotisairaala toimii kaikissa kunnissa.
- Kuusamon sosiaali- ja terveyskeskuksen päivystys palvelee asukkaita ympäri vuorokauden vuoden kaikkina päivinä.
- Ikäihmiset saavat kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja omassa kotikunnassa.
- Vammaiset henkilöt saavat kotiin vietäviä palveluja omassa kotikunnassa.
- Kuntoutuksen palveluja tarjotaan tarpeen mukaan osana eri palveluja.
- Tavoittelemme akuuttihoitojen palveluiden sijoittumisessa sitä, että ne vastaavat entistä paremmin väestön alueellista jakautumista ja palvelutarvetta.



Digitaalinen sote-keskus tarjoaa sosiaali- ja terveyspalveluja arkisin, arki-iltoina ja viikonloppuisin kaikille asukkailla.



Kotiin ja arkiympäristöön annettavat palvelut sisältävät esimerkiksi sosiaalipalveluja sekä kotisairaalan, kuntoutuksen ja suun terveydenhuollon palveluja.



Liikkuvat palvelut ovat siirrettäviä tai paikasta toiseen siirtyviä yksiköitä, kuten Pohde suun terveydenhuollon liikkuva yksikkö Pohdent tai magneettirekka, joka käy Kuusamossa.

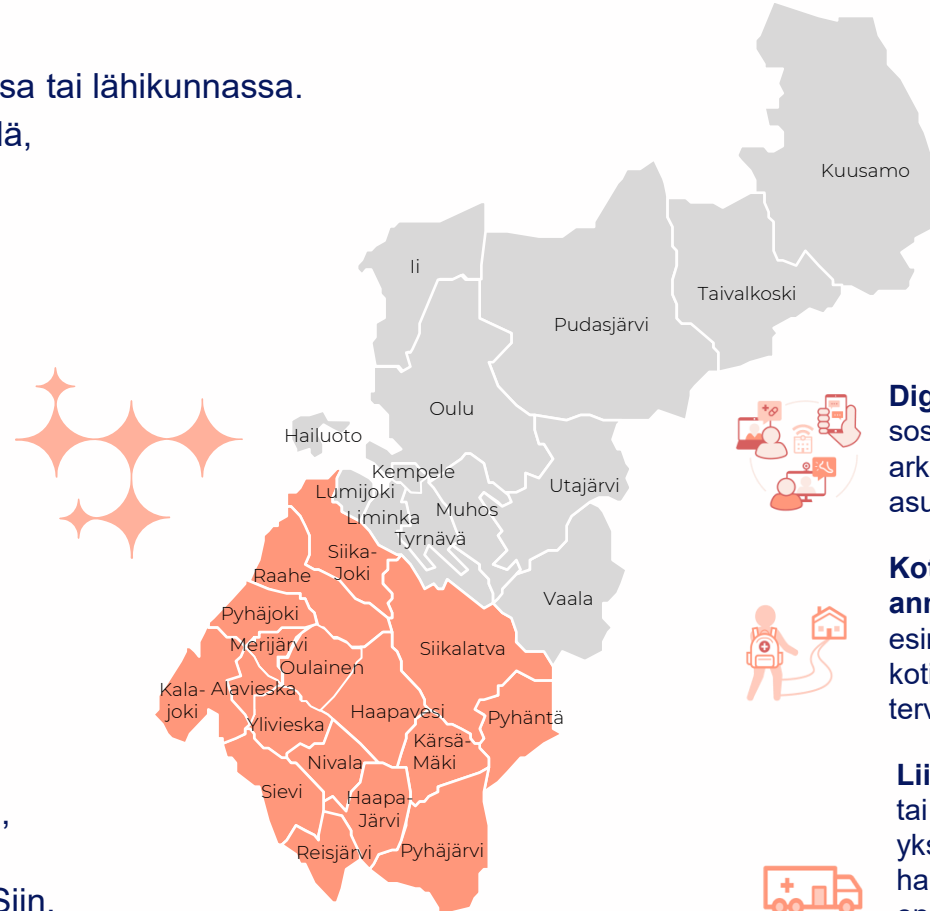
Palveluja Pohteen eteläisellä ja Rannikon alueella

Nostoja palveluista tällä hetkellä

- Sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluja saa omassa kotikunnassa tai lähikunnassa.
- Kuntoutusyksiköt palvelevat Kalajoella, Pyhäjoella, Haapajärvellä, Oulaisissa, Haapavedellä ja Ylivieskassa.
- Akuuttiosastoja on Raahessa, Pyhäjärvellä, Nivalassa, Ylivieskassa, Oulaisissa ja Siikalatvalla.
- Kotisairaala toimii kaikissa kunnissa.
- Oulaskankaan ja Raahen kiirevastaanotot palvelevat kello 22 asti vuoden jokaisena päivänä.
- Ikäihmiset saavat kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja omassa kotikunnassa.
- Vammaiset henkilöt saavat kotiin vietäviä palveluja omassa kotikunnassa.
- Kuntoutuksen palveluja tarjotaan tarpeen mukaan osana eri palveluja.

Suunniteltuja muutoksia palveluihin

- Kotikuntoutusta vahvistetaan Kalajoella, Merijärvellä, Raahessa, Siikajoella ja Pyhäjoella.
- Tarkastellaan Raahen kipupoliklinikan toiminnan siirtymistä OYSiin.
- Linjataan Oulaskankaan leikkaustoiminnan jatkosta ja Oulaskankaan profiilista.
- Yhteisöllistä asumista lisätään rannikon alueella.
- Siikalatvan ulkoistussopimus päättyy 31.12.2026.
- Tavoittelemme akuuttihoitojen palveluiden sijoittumisessa sitä, että ne vastaavat entistä paremmin väestön alueellista jakautumista ja palvelutarvetta.



Digitaalinen sote-keskus tarjoaa sosiaali- ja terveyspalveluja arkisin, arki-iltoina ja viikonloppuisin kaikille asukkaille.



Kotiin ja arkiympäristöön annettavat palvelut sisältävät esimerkiksi sosiaalipalveluja sekä kotisairaalan, kuntoutuksen ja suun terveydenhuollon palveluja.



Liikkuvat palvelut ovat siirrettäviä tai paikasta toiseen siirtyviä yksiköitä. Esimerkiksi liikkuvaa hammashuollon yksikköä Pohdentia on hyödynnetty Reisjärvellä, Merijärvellä, Alavieskassa ja Haapavedellä. Magneettirekka on käynyt Raahessa ja Oulaisissa.

Näkemyksiä kiinteistöjen investointitarpeista

Näkemyksiä sote-kiinteistöjen uudistamistarpeista

Sosiaali- ja terveyskeskukset



Vaala
Pyhäjoki
Kalajoki (mielenterveys-
ja neuvolapalvelujen väliaikaistilat)



Haapajärvi
Kalajoki
Ylivieska
Raahe
Kiiminki



Haapavesi
Reisjärvi
Taivalkoski
Ruukki
Muhos
Haukipudas

Perhe- ja sosiaalipalvelut, mielenterveyspalvelut



Perhe- ja sosiaalipalvelujen
hybridiyksikkö, Oulu, Peltola
Lastensuojeluyksikkö I,
Oulun seutu



Lastensuojeluyksikkö II,
Oulun seutu
Mielenterveyskuntoutujien
asumispalveluyksikkö

Ikäihmisten palvelut



Yhteisöllinen asuminen, Oulu
Yhteisöllinen asuminen, Rannikko

Vammaispalvelut



Ryhmäkoti, Utajärvi
Ryhmäkoti, Vaala
Toimintakeskus, Taivalkoski
Toimintakeskus, Raahe
Toimintakeskus, Haukipudas/Oulu



Toimintakeskus, Oulainen
Toimintakeskus, Ii

Muut palvelut



Kuntoutusyksikkö, Oulu



Nopeat hankkeet



Jatkovalmisteluun hyväksyttävät



Myöhemmin valmisteltavat

Monituottajuuden hyödyntämien

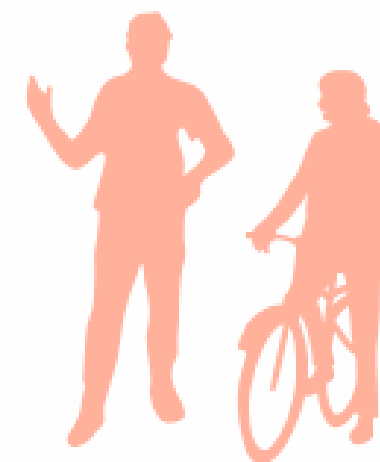
Näkemyksiä sote-palvelujen järjestämisestä

- Palvelujen järjestämistapaa on arvioitu analysoimalla riittävän oman tuotannon toteutumista ja tekemällä yhdenmukaista kustannusvertailua palveluittain omasta palvelutuotannosta, ostopalveluista ja palveluseleleistä.
- Jatketaan oman palvelutuotannon vahvistamista, jotta lainsäädännön velvoite toteutuu.
- Ostopalvelujen osuus kasvaisi uusissa tai yksittäisissä nykyisissä palveluissa.
- Palvelusetelin osuus kasvaisi tukipalveluissa, kotihoidossa, yhteisöllisessä ja ympärivuorokautisessa asumisessa, toimintaterapiassa, apuvälinepalveluissa ja avustajapalveluissa.

Näkemyksiä monituottajuuden kehityksestä vuoteen 2030

Terveyspalvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemys kehityssuunnasta
Digitaalinen sotekeskus	40 %	Vähenee ↘
Terveydenhuollon kiireetön ja kiireellinen sairaanhoitajien vastaanottopalvelut	5 %	Vähenee ↘
Terveydenhuollon kiireetön ja kiireellinen lääkäreiden vastaanottopalvelut	15 %	Vähenee ↘
Ammatinharjoittajamalli	Uusi	Kasvaa ↗
Päivystysapu	100 %	Vähenee ↘
Kotihoidon lääkäripalvelut	30 %	Vähenee ↘
Asumispalveluiden lääkäripalvelut	30 %	Vähenee ↘
Suun terveydenhuolto	14 %	Vähenee ↘
Akuuttiosastohoito	4,5 %	Vähenee ↘
Erikoissairaanhoidon joustavasti kilpailutetut leikkaukset	Hoitojonon purku	Ennallaan →

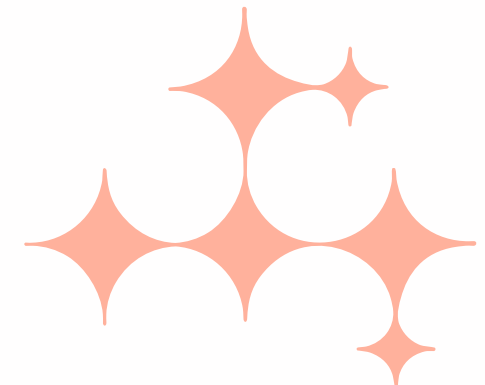
Sairaanhoidolliset tukipalvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemys kehityssuunnasta
Kuvantaminen	2,3 %	Ennallaan →
Kliininen neurofysiologia	8,5 %	Kasvaa ↗



Näkemyksiä monituottajuuden kehityksestä vuoteen 2030

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemykset kehityssuunnasta
Lapsiperheiden kotipalvelu	46 %	Ennallaan →
Perhetyö	20 %	Ennallaan →
Tehostettu perhetyö	61 %	Vähenee ↘
Ammatillinen tukihenkilö	72 %	Vähenee ↘
Perhehoito	27 %	Vähenee ↘
Lastensuojelun laitospalvelut	93 %	Vähenee ↘

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asumispalvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemykset kehityssuunnasta
Avustajapalvelut	100 %	Ennallaan →
Tuettu asuminen tunti- ja vuorokausiperusteisesti	35 %	Kasvaa ↗
Tuettu asuminen ryhmämuotoisesti ja yhteisöllinen asum.	94 %	Vähenee ↘
Yhteisöllinen asuminen aktiivisesti päihteitä käyttäville	100 %	Vähenee ↘
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	100 %	Vähenee ↘
Ympäri vuorokaut. palveluas. aktiivisesti päihteitä käyttäville	100 %	Vähenee ↘
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen yli 65-vuotiaat	100 %	Vähenee ↘
Vaativa ympäri vuorokautinen palveluasuminen	100 %	Vähenee ↘



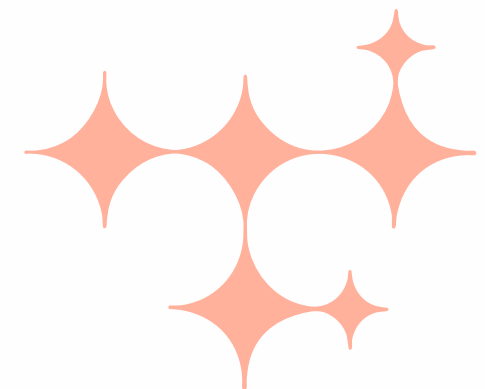
Näkemyksiä monituottajuuden kehityksestä vuoteen 2030

Ikäihmisten palvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemys kehityssuunnasta
Avustajapalvelu	100 %	Vähenee ↘
Tukipalvelut: siivouspalvelut	100 %	Ennallaan →
Tukipalvelut: asiointipalvelut	100 %	Vähenee ↘
Kuntouttava päivätoiminta	4 %	Kasvaa ↗
Kylvetyspalvelu	29 %	Kasvaa ↗
Etälääketieteen tuen keskus	100 %	Vähenee ↘
Kotihoito	34 %	Kasvaa ↗
Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ja omaishoidon vapaa	Uusi	Kasvaa ↗
Ympärivuorokautinen palveluasuminen	67 %	Kasvaa ↗
Yhteisöllinen asuminen	15 %	Kasvaa ↗



Näkemyksiä monituottajuuden kehityksestä vuoteen 2030

Vammaisten palvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemys kehityssuunnasta
Tuettu asuminen	9 %	Ennallaan →
Yhteisöllinen asuminen	73 %	Vähenee ↘
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	65 %	Vähenee ↘
Lapsen asumisen tuki	78 %	Vähenee ↘
Esteettömän asumisen tuki	100 %	Ennallaan →
Lyhytaikainen huolenpito yksikössä	8 %	Vähenee ↘
Päivätoiminta	5 %	Kasvaa ↗
Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta	5 %	Kasvaa ↗
Asumisvalmennus	Uusi	Kasvaa ↗
Kommunikaatiovalmennus	Uusi	Kasvaa ↗
Muu valmennus	Uusi	Kasvaa ↗
Henkilökohtainen apu	55 %	Ennallaan tai vähenee →
Erityinen osallisuuden tuki	Uusi	Kasvaa ↗
Tuettu päätöksenteko	Uusi	Kasvaa ↗
Liikkumisen tuki, kuljetuspalvelut	97 %	Ennallaan →



Näkemyksiä monituottajuuden kehityksestä vuoteen 2030

Terapia- ja apuvälinepalvelut	Ostopalveluiden ja palvelusetelin %osuus tällä hetkellä	Näkemykset kehityssuunnasta
Fysioterapia	11 %	Ennallaan →
Toimintaterapia	37 %	Vähenee ↘
Puheterapia	30 %	Vähenee ↘
Apuvälinepalvelut, terapeutin arviointityö	12 %	Kasvaa ↗
Apuvälinepalvelut, tekniikka	23 %	Vähenee ↘
Veteraanikuntoutus	91 %	Ennallaan →
Vaativa moniammatillinen laitospääntoutus	10 %	Ennallaan →
Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennus	5 %	Ennallaan →
Hengityshalvauspotilaiden hoitoringit	62 %	Vähenee ↘



Tasapainottuuko talous?

Sote-järjestämissuunnitelma ja talouden tasapainottaminen

**Hyvinvointialueiden
rahoituslaskelmat
vuodelle 2027
päivittyvät 30.4.2026**

- Rahoituslaskelmien päivityksen jälkeen myös sote-järjestämissuunnitelmalle asetettavat taloudelliset tavoitteet tarkentuvat.
- Kansallisesti tavoitellaan merkittävää talouden sopeutusta, joka vaikuttaa myös hyvinvointialueiden rahoitukseen.
- Pohteella on kattamatonta alijäämää 69 miljoonaa.
- Arvio on, että toimintakatteen kehitys on pidettävä tulevina vuosina enintään n. 2 - 2,5 % tasossa, joka on alle palkkojen ja inflaation kehityksen.

Miten valmistelu etenee?

Sote-järjestämissuunnitelma päätöksenteossa syyskuun aluevaltuustossa



Valmistelu tulevaisuuslautakunnassa

2.6. aluehallitus lähettää lausunnon



20.8. tulevaisuuslautakunta lähettää aluehallitukselle

28.5. tulevaisuuslautakunta lähettää aluehallitukselle

3.6. - 31.7. lausuntoaika

1.9. aluehallitus lähettää aluevaltuustolle

Osallisuus: asukkaat, henkilöstö, sidosryhmät



Käsittely valtuustoseminaareissa ja muissa Pohteen toimielimissä



14.9. aluevaltuuston päätöksenteko



Valmisteluvaiheen asukastilaisuudet

- 23.4. klo 17-19 **Oulu**
- 27.4. klo 17-19 **Nivala**
- 6.5. klo 17-19 **Pudasjärvi**

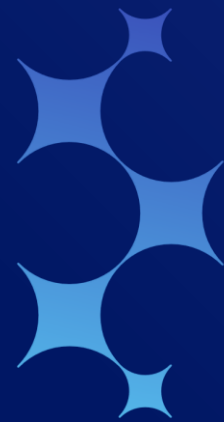
Tervetuloa paikan päälle keskustelemaan tai seuraamaan tilaisuuden verkkolähetystä.

Verkkolähetysten linkit löytyvät Pohteen tapahtumakalenterista.

Pohde.fi

Lausunnonlehteneestä esityksestä pidetään erillinen infotilaisuus kesäkuussa.

Kiitokset!



Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue